

NIEUWSpunt

LAATSTE EDITIE

FEBRUARI 2012

beroepsonderwijs bedrijfsleven
toetsingskamer

Per 1 januari 2012 is de nieuwe stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SSB) van start gegaan. Hierin werken het middelbaar beroepsonderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven in gedeelde verantwoordelijkheid samen. Voor ons betekent dit dat we per 1 januari onderdeel uitmaken van SBB en verder gaan onder een nieuwe naam: Toetsingskamer.

Onafhankelijke taak

Toetsingskamer behoudt voor wat betreft het toetsen een eigen, onafhankelijke taak. Onafhankelijke toetsing is noodza-

kelijk om de kwaliteit van de kwalificatiestructuur en overige producten van SBB te borgen en te garanderen dat deze voldoen aan de wettelijke kaders. Ook docenten kunnen in 2012 hun mening blijven geven over kwalificatiedossiers aan de Toetsingskamer via de MijnKwalificatiedossier.nl.

Bedrijfsleven en beroepsonderwijs vormen samen SBB. Zij werken aan thema's als kwalificatiestructuur, examens, beroepspraktijkvorming en opleidingsaanbod. Daarmee optimaliseert SBB de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt met als doel: voldoende vakmensen. Voor

de samenleving is goed georganiseerd beroepsonderwijs van groot belang. De maatschappij moet ervan op aan kunnen dat het beroepsonderwijs voldoende vakmensen aflevert, nu en in de toekomst.

Voor u ligt de laatste uitgave van Nieuwspunt. Ook in 2012 zullen wij u blijven informeren, maar dan onder de vlag van SBB. Specifieke informatie over onze werkzaamheden en nieuws rondom de kwalificatiestructuur vindt u rechtstreeks op onze website Toetsingskamer.nl.

Lees verder op pagina 3

Wat je leest, is wat je krijgt

Straks, in maart, adviseert de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven de minister van Onderwijs over vereenvoudiging van de kwalificatiedossiers. Dit advies zal een goedkeuringsstempel bevatten van de SBB, daarbij gesteund door de Toetsingskamer. Daar is dan een heel circus – in de professionele zin van het woord – aan vooraf gegaan. Wijze mannen en vrouwen uit alle gelederen van het mbo en bedrijfsleven hebben zich de afgelopen maanden met elkaar gebogen over wat dan en hoe dan. In meerdere opzichten een uitdagend traject. Een voorbeeld: de SBB is nog volop bezig onder het motto ‘al doende leert men’ de S in z’n naam de goede vorm te geven. De eerste klap dient dus een dikke daalder waard te zijn.

(want volop ervaring met lastige materie als kwalificatiedossiers) werd Toetsingskamer.

Soms schuilt kracht in eenvoud: wat je leest is wat je krijgt! En al heeft ‘toets’ een wat strenge intonatie, wij geloven zeer in de opbrengst ervan. Vanwege de zorgvuldigheid waarmee we dit met elkaar aanpakken en waarbij niets aan toeval wordt overgelaten. En vanwege het vertrouwen dat onafhankelijke toetsing bevordert. Zo’n advies wint aan absolute waarde als de inhoud ervan langs de meetlat van afspraken en kaders is gelegd.

De kwalificatiedossiers op zich zijn niet nieuw voor onderwijs en bedrijfsleven. Maar de wijze waarop zij samen optrekken in de totstandkoming ervan, is dat wel.

De SBB zorgt voor een ander verantwoordelijkheidssysteem, met evenwicht als elementair onderdeel. Dit evenwicht bewaren en bewaken, dat moet een entiteit doen die niet ‘belanghebbend’ is. Die vanuit een onafhankelijke positie binnen de SBB uitkomsten van samenwerking kan toetsen op transparantie, aan afspraken en aan vastgestelde kaders. En zich durft te laten horen als dat nodig is. We hebben ons een lange zoektocht kunnen besparen: die partij hadden we bij de overgang van Colo naar SBB ‘gewoon’ in huis. Het Coördinatiepunt, mét de juiste papieren

‘En al heeft ‘toets’ een wat strenge intonatie, wij geloven zeer in de opbrengst ervan’

Maar even belangrijk: het aanstaande advies zal een eerste proeve zijn van de bekwaamheid van beroepsonderwijs en bedrijfsleven om, in samenwerking met onafhankelijke entiteiten als de Toetsingskamer, samen echt het verschil te maken.

Jan van Zijl
Voorzitter SBB

Nieuwe uitdaging voor Nelleke Lafeber

Na 7 jaar met veel plezier bij het Coördinatiepunt te hebben gewerkt, is Nelleke per 1 januari bij de AOC Raad als beleidsadviseur gestart. Zij gaat de AOC's ondersteunen bij vraagstukken die spelen op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt. “Ik heb de samenwerking met de kenniscentra als erg boeiend en leerzaam ervaren. Door de gesprekken heb ik ook de wereld achter de dossiers leren kennen. Een ieder bedankt voor de fijne samenwerking!”, aldus Nelleke.

Activiteiten Toetsingskamer in 2012

Nu Toetsingskamer onderdeel is van SBB is het takenpakket aangepast. De taken zijn onderverdeeld in vier hoofdgroepen: Toetsing, Analyse & Expertise, Beheer en Voorlichting.

Toetsing - toetsing kwalificatiedossiers

Toetsingskamer begeleidt de ontwikkeling van alle kwalificatiedossiers en toetst deze aan de criteria voor de kwalificatiestructuur. Die criteria staan geformuleerd in het Toetsingskader en zijn er op gericht de kwaliteit van de kwalificaties en de gehele kwalificatiestructuur te borgen. U kunt dus evenals vorig jaar bij ons terecht voor al uw toetsvragen. Aan de SBB is gevraagd om in 2012 een nieuw Format en Toetsingskader voor de kwalificatiestructuur op te leveren. Als deze planning gehaald wordt en alle dossiers in 2012 (ingrijpend) veranderen, betekent dat voor ons heel veel toetswerk in 2012.

Toetsing - overige producten

Naast de dossiers wordt Toetsingskamer ook ingezet voor de toetsing van een aantal andere producten gerelateerd aan de kwalificatiedossiers:

Toetsing kwalificaties op NLQF 5

Kenniscentra kunnen vanaf 1 februari 2012 voor kwalificaties, die zijn opgesteld op een MBO-4 niveau, bij het Nationaal Coördinatiepunt (NCP) een aanvraag indienen voor herziening van het niveau van NLQF 4 naar NLQF 5. Toetsingskamer zal vervolgens toetsen of deze afwijking terecht en voldoende onderbouwd is.

Ondersteuning van het kenniscentrum EVC

Toetsingskamer maakt jaarlijks - na overleg met de kenniscentra - een lijst met dossiers die voor wat betreft kerntaken en werkprocessen inhoudelijk ingrijpend gewijzigd zijn. Uit deze lijst is af te leiden of de EVC aanbieder het oude crebonummer automatisch kan vervangen door het nieuwe nummer of dat de kandidaat een entreetoets moet afnemen.

Analyse & Expertise

Toetsingskamer draagt bij aan de ondersteuning van het bestuur SBB en de thema-adviescommissies bij hun advisering over de vier thema's: kwalificeren & examineren, doelmatigheid en beroepspraktijkvorming.

Beheer

In 2012 houdt Toetsingskamer zich weer bezig met onder andere het opstellen van Crebolijsen, overzicht van wettelijke beroepsvereisten in de kwalificatiestructuur, aanbieden kwalificatiedossiers aan OCW en EL&I, overzichten kwalificatiestructuur samenstellen en publiceren, projectleiderschap DigiK en het beheer van de websites Kwalificatiembo.nl, Toetsingskamer.nl en Mijnkwalificatiedossier.nl.

Voorlichting

Toetsingskamer is het eerste aanspreekpunt voor kenniscentra als het gaat om kwalificatiedossiers. Daarnaast functioneren wij als een helpdesk voor een ieder die vragen heeft omtrent de kwalificatiestructuur.

Meer weten?

Het volledige activiteitenplan vindt u op: Toetsingskamer.nl/jaarstukken.

Terug- en vooruitblik

Het opruimen van mijn persoonlijke schijf op mijn computer leidde me naar mijn allereerste column voor de allereerste Nieuwspunt. In november 2007 schreef ik: "Binnenkort ligt er een transparante, vergelijkbare en heldere kwalificatiestructuur, die heel eenvoudig digitaal te ontsluiten is en die de basis vormt voor competentiegericht onderwijs [...] Ik heb de afgelopen weken vaak horen verzuchten dat men blij is dat de kwalificatiestructuur er nu ligt, en men nu even niets wil. Ik begrijp die verzuchting heel goed. Ik vind ook dat het onderwijs nu aan zet is."

Terugkijkend kan ik zeggen dat er van die rust niet heel veel terecht is gekomen. Jaarlijks kwamen er veranderingen, jaarlijks toetsten wij de dossiers en stelden OCW ze opnieuw vast.

Nu, 4,5 jaar later, schrijf ik mijn allerlaatste column voor de allerlaatste Nieuwspunt. Het Coördinatiepunt heet nu Toetsingskamer; een plek waar het komend jaar veel werk is te verrichten. Want opnieuw zal er geen rust komen aan het front van de kwalificatiedossiers. De minister heeft opdracht gegeven voor een verdere vereenvoudiging van de kwalificatiestructuur en de S-BB pakt dit voortvarend aan. Geen pauze dus voor de scholen.

Ik vertrek als manager van de Toetsingskamer en ga werken bij Kenteq, het kennis- en adviescentrum voor technisch vakmanschap. Ik mag er daar onder andere voor zorgen dat scholen, die werken met de technische kwalificatiedossiers, goed ondersteund worden om deze lastige klus weer te klaren.

Aan alle abonnees van Nieuwspunt: dank voor jullie interesse en voor de leuke, kritische en opbouwende reacties in de afgelopen 4 jaar. Wij vonden het een prachtige tijd!

Hanneke Ackermann

Docenten willen stabiele kwalificatiedossiers mbo

Docenten in het mbo raken vertrouwd met de beroepsgerichte kwalificatiedossiers.

Binnen de kaders van de dossiers zien zij voldoende ruimte voor eigen invulling. Wel hebben docenten behoefte aan eenduidige beschrijvingen en concrete exameneisen. Het veld wil stabiliteit en aandacht voor toepassing van de dossiers.

Deze conclusie is onder meer te lezen in de zojuist verschenen publicatie 'Mijn notitieboek, uw mening over de kwalificatiedossiers in 2011'.

Benieuwd naar de volledige publicatie?

Download deze gratis via toetsingskamer.nl

Waardevol

De meningen van docenten over de kwalificatiedossiers zijn voor Toetsingskamer van groot belang omdat die de graadmeter vormen voor toetsing, afstemming en bruikbaarheid van de dossiers. Zo kunnen wij met nog meer kracht onze toetsende en adviserende taak onafhankelijk uitvoeren. De opmerkingen van docenten ondersteunen de weg die wij de afgelopen jaren hebben ingeslagen met onderzoek en advisering. We hebben ons gericht op kwaliteitsverbetering van de kwalificatiestructuur, op verduidelijking van dossiers, het vergroten van de transparantie en betere voorlichting; zaken die docenten ook regelmatig noemen in hun feedback.

'Toetsingskamer ontving ruim 130 reacties via Mij kwalificatiedossier.nl'

Meningen Top drie

Via de website Mij kwalificatiedossier.nl kunnen docenten digitaal hun mening over de kwalificatiedossiers in het mbo geven. Over een aantal zaken zijn docenten het eens:

1. Behoeft e aan stabiliteit in kwalificatiedossiers

Docenten hebben behoefte aan stabiliteit. "Het kwalificatiedossier is een perfecte tool maar meer betrokkenheid met het bedrijfsleven is nodig; zorg voor rust en stel de kwalificatiedossiers vast voor een paar jaar."

'Wij als roc willen graag een versie in jip-en-janneketaal!'

2. Beter opnemen vakkennis en vaardigheden in kwalificatiedossiers

Docenten vinden dat in dossiers duidelijk moet zijn welke vakkennis en vaardigheden van belang zijn voor het examen. Concreet, en in begrijpelijke taal. "Bij het lezen van alle kwalificaties lees ik duidelijk wat iemand moet

kunnen, maar een concrete beschrijving van vakkennis mis ik."

'Elke verandering levert een lawine aan werk'

3. Vertaalslag naar onderwijs en examens

Docenten zoeken ondersteuning bij het toepassen van kwalificatiedossiers in de praktijk. Scholen zouden daarbij moeten samenwerken, vinden ze. "Vertaalslag van kwalificatiedossiers naar onderwijs en praktijk is nodig".

'Toegenomen zijn reacties over vertaalslag naar onderwijs en leerlingen'

Vooruitkijken

Op korte termijn verandert een aantal zaken als eisen voor leren, loopbaan en burgerschap, of de generieke vereisten voor Engels. De mbo-wereld en dossiers blijven dus in beweging. Ook in 2012 gaat Toetsingskamer aan de slag om ervoor te zorgen dat de docentmeningen worden meegewogen bij de toetsing van dossiers. Blijf uw mening dan ook geven via Mij kwalificatiedossier.nl.

'Vergeleken met 2010 zijn reacties over eisen voor taal en rekenen sterk afgenomen'

Interview

Jeanette Noordijk, directeur BVE op het ministerie van OCW.

Haar belangrijkste taak: het garanderen en bevorderen van de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijsaanbod in het mbo. Toetsingskamer stelde haar vijf vragen.

Wat is de reden dat het opdrachtgeverschap van Toetsingskamer overgegaan is van OCW naar SBB? Wat wil OCW hiermee bereiken?

“Door de komst van SBB per 1 januari 2012 is het veld van onderwijs en bedrijfsleven behoorlijk veranderd. Dit had gevolgen voor de positionering van het voormalige Coördinatiepunt (CP), dat organisatorisch hoorde bij Colo. SBB heeft nu een regierol bij het doorontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiestructuur. Gezien het takenpakket van het CP was het dan ook meer dan logisch om hen aan te laten sluiten bij SBB.”

“OCW vindt het, net als voorgaande jaren, erg belangrijk dat de kwalificaties onafhankelijk worden getoetst. Daarom is Toetsingskamer een aparte afdeling binnen SBB. Alléén deze afdeling bemoeit zich met de toetsing van de kwalificatiedossiers, het bestuur of de directie van SBB heeft hier geen invloed op. Toetsingskamer stuurt de adviezen ongewijzigd door naar de minister. OCW blijft opdrachtgever voor het toetsen van de kwalificatiestructuur. Alleen wordt de opdracht niet zoals voorheen aan Colo gegeven, maar aan de SBB, waar de Toetsingskamer onderdeel van is.”

Wat merken gebruikers van de kwalificatiestructuur van deze overgang?

“In de praktijk heeft het overgaan van het voormalig Coördinatiepunt naar SBB geen gevolgen voor de gebruiker. De kenniscentra adresseren hun kwalificatiedossiers voor toetsing nu alleen aan SBB. De werkwijze blijft ongewijzigd. De Toetsingskamer toetst de kwalificatiedossier op basis van het door de minister vastgestelde Toetsingskader.”

Hoe gaat de minister de verantwoordelijkheid voor het “wat” van het beroepsonderwijs de komende tijd invullen?

“De minister blijft verantwoordelijk voor de kwalificatiestructuur van het mbo en stelt, net als de jaren daarvoor, de kwalificatiedossiers vast die een positief advies hebben gekregen van de Toetsingskamer.”

Kunt u al iets vertellen over uw eerste ervaringen met de SBB?

“Het is bewonderingswaardig dat de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven zo snel tot stand is gekomen. Het is mooi dat partijen ervoor gaan om de kwalificaties van het beroepsonderwijs te verbeteren. OCW is overtuigd van de meerwaarde van de SBB. Daarom heeft OCW al eind vorig jaar aan de SBB gevraagd advies uit te brengen over twee

onderwerpen, namelijk de herziening van de kwalificatiestructuur en de verkorting van opleidingen van 4 naar 3 jaar. OCW ziet deze adviezen binnenkort tegemoet.”

Wat wilt u de medewerkers van de Toetsingskamer meegeven?

“Samen met mijn BVE-medewerkers vind ik dat Toetsingskamer de afgelopen jaren zeer goed werk heeft geleverd en dat haar inzet heeft bijgedragen aan een verbetering van de kwalificatiestructuur. Ook in de nieuwe setting blijft de rol van Toetsingskamer heel belangrijk. Ik vertrouw er dan ook op dat de kwaliteit van de adviezen onverminderd goed blijft.”

Bedrijfsleven en beroepsonderwijs vormen de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Samen werken ze aan thema's als kwalificatiestructuur, examens, beroepspraktijk-vorming en opleidingsaanbod. Daarmee optimaliseert SBB de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Met als doel: voldoende en deskundige vakmensen.

SBB toetsingskamer
Postbus 7259
2701 AG Zoetermeer
079 329 40 00
www.toetsingskamer.nl

Uitgave

© SBB, Zoetermeer
Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

Redactie

Hanneke Ackermann, Daphne van der Borgt, Jeanette Noordijk, Jan van Zijl

Eindredactie

Daphne van der Borgt

Opmaak

Peter-Jan Nieuwenhuizen

Drukwerk

Bestenzet, Zoetermeer

Foto omslag

Hollandse Hoogte

ISSN

1876-9136

Kwalificatiedossiers klaar voor 2012 en verder

Op 1 februari zijn de kwalificatiedossiers voor het mbo overhandigd aan de directie BVE. Hoewel enkele dossiers dit jaar niet inhoudelijk zijn gewijzigd, zijn er wel generieke wijzigingen aangebracht als gevolg van veranderende wet- en regelgeving. De kwalificatiedossiers vormen de basis voor competentiegericht beroepsonderwijs en examinering. Komend schooljaar bestaat de kwalificatiestructuur uit 237 dossiers met 612 kwalificaties. Meer weten? Kijk op www.kwalificatiembo.nl

Toetsteam breidt uit

Ook in 2012 versterkt Francien Batenburg de Toetsingskamer. In de rol van beleidsadviseur zal zij deel uitmaken van het team. "Afgelopen maanden hielp ik bij het opvangen van de extra toetsdrukte, die ontstond door het vertrek van Nelleke Lafeber. Een nieuwe uitdaging voor komend jaar is dat ik mij nu ook als eindtoetsen en accountmanager mag gaan concentreren op de dossiers van een aantal kenniscentra." Ook komt vanaf 1 maart Kim Janssen het team versterken. Zij werkte hiervoor bij de MBO Raad als projectsecretaresse en -medewerker van het project Examenprofiel.

Geef uw mening!

Toetsingskamer onderzoekt de behoefte naar een centrale website op het gebied van de Beroepsgerichte Kwalificatiestructuur (BKS) voor docenten en andere geïnteresseerden. De naam van de site zal "Docentenpunt" zijn. Informatie over de BKS is nu vaak erg verspreid te vinden en daarom moet deze website een centraal punt gaan vormen. Voordat deze website er komt, wil de Toetsingskamer graag weten welke behoeftes en wensen er zijn bij de invulling van een dergelijke site. Doe mee en geef uw mening en wensen door! Voor meer informatie, ga naar toetsingskamer.s-bb.nl/nieuws.html

Hanneke, Daniëlle, Maarten, Daphne en Wim. Niet op de foto: Ilona en Francine.